

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

6. Ad confirmationem eorum, quæ pro nostra sententia superius adducta sunt, proponitur quæstio. An sit omnino de Fide v. g. hunc numero Innocentium X. esse verum Pontificem, & verum Petri ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

impossibile asserit, Papa siue in Concilio, siue extra Concilium definitur, non facta sufficienti diligentia, peccaret quidem, & temerè ageret tamen non erraret in definiendo propter mantentiam Dei, & assistentiam Spiritus Sancti. Itaque quamuis præcedens inquisitio requiratur, vt conditio, tamen ratio formalis ad non errandum in definiendo est assistentia Spiritus Sancti, qui non est alligatus conditioni præfata. Sic ille. Cui etiam adde Ludouicum Caspensem in *cur Theolog. tom. 2. tr. 15. disp. 2. sect. 7. n. 68.* de factio (asserit) Pontifex ad definitionem procedat, omitta hac debita diligentia, definit infallibiliter veritatem, hoc enim non obstante protegit Deus suam Ecclesiam, & ab errore liberat, impediendo Pontificem ne definiat, vel si definiat, vt verum pronuntiet, sic enim promissum fuit Petro, eiusque successoribus, ne eius fides deficiat; quæ promissio non videtur conditionata, si diligentiam adhiberet. Hæc Caspensis.

9. Et hanc sententiam tanquam probabilem admittit etiam Adamus Tannerus *tom. 3. disp. 1. qu. 4. dub. 6. num. 158.* qui bene notat, vt dogmata à Pontificibus statuta sint certò, & de fide vera, vnum è duobus, certissimum quoque necesse est, nempe vel Deum non permissurum veros Pontifices temerè aliquid definire, vt volunt Canus, Bañez, & Granad. *suprà*, vel si permittit, eum certissimè mantenturum Pontifices, ne errant, vt tradit Valentia, & alij à nobis citati.

10. Itaque eum hominum iudicia sint varia, & quod aliqui sufficere dicunt, alij insufficientes esse autumant, si Deus infallibilitatem articuloꝝ fidei ab Ecclesia decernendorum, dependenter à sufficienti examine, & consultatione promississet, prædictum finem non consequeretur; si quidem si Deus non se obligauit ad impediendū temerarias definitiones, vel si eas permittisset, ad mantentendum Pontifices, ne errarent, quilibet dubitare posset, an in hac, vel illa determinatione Pontifex præmisso sufficienti examine processisset; quare vt prædicta dubitatio penitus tollatur, & articuli fidei prorsus indubitata veritatis sint, dicendum est, vel Deum nullatenus permissurum præfatas determinationes; vel si permittit, non passurum vt in eis defleatur à veritate.

Et tandem hanc etiam opinionem nouissimè latè confirmat Pater Ambrosius de Pinalosa in *suis eruditissimis Vindicijs Deipara Virginis disp. 12. cap. 1. §. 1. num. 6. cum seqq.* vbi validissimis rationibus illam roborat, & respondet ad argumenta contraria.

11. Claudam hanc resolutionem cum verbis doctissimis Patris Suarez de fide *disp. 5. sect. 8. n. 11.* sic asserentis: In secundo argumento postulatur, quam diligentiam debeat Pontifex adhibere ad definiendum, quando Concilium Generale non congregat; Ad quod breuiter respondeo, aliquam sine dubio esse necessariam quia Deus non vult, vt homines temerè iudicent vel gubernent; quanta verò futura sit, nullo iure, saltem Diuino definitum est, sed prudentiæ ipsius Pontificis relinquitur. Solet autem quæri, quid sit futurum, si Pontifex sine præmissa diligentia definiat? Aliqui dicunt, posse tunc Pontificem errare, & Ecclesiam posse tunc non assentiri; sed hoc periculosum est; quia Ecclesiæ non poterit constare, an Pontifex adhibuerit sufficientem diligentiam, nec ne; vel relinquetur singulorum arbitrio, vt iudicent, an diligentia sufficiens fuerit; & idèd meliùs, vt existimo, responderetur, non admittendo casum; nam Spiritus Sanctus, qui regit Ecclesiam non permitteret Pontificem tam imprudenter definire & idèd quoties absolute definit, credendum est, sufficientem diligentiam præmisisse. Ita Suarez, & ego.

12. Sed quia hæc opinio vsque adhuc in Ecclesia ex Diuina prouidentia à Pontificibus, nec practicata fuit, nec practicabitur; idèd ad aliam questionem transeamus. Lege post hæc scripta visum Patrem Paludanum in *Apologia constitut. Vrbani VII. contra Iansenium cap. 1. per totum.*

RESOL. VI.

Ad confirmationem eorum, quæ pro nostra sententia superius adducta sunt proponitur questio: An sit omnino de Fide, v. g. hunc numero Innocentium X. esse verum Pontificem, & verum Petri successorem? Ex p. 11. tract. addit. 2. Res. etiam 6.

§. 1. **H**ÆC questio est quidem necessaria pro confirmanda nostra sententia, quòd decreta Pontificis extra Concilium sint infallibilia; nam aliquis posset sic arguere, non est de fide hunc Pontificem esse verum Pontificem: ergo numquam eius determinationes erunt de fide. Probatür antecedens, quia non est de fide, neque aliter omnino certissimè constat ipsum verè esse baptizatum, adeoque nec an capax sit dignitatis Episcopalis; sequela probatur; quando enim dubitare possumus de antecedente, etiam de consequente possumus dubitare.

2. Itaque eum saltem non sit de fide hunc Pontificem electum verum esse Petri successorem; siquidem non est de fide certum esse baptizatum, aut nullum in eius electione defectum substantialem habitum esse. Ergo non poterit esse de fide certum, errare non posse, quia impotentia errandi annexa est (vt dixit) vero Christi Vicario, non simulato. Et confirmari potest exemplo Eucharistiæ; licet enim de fide sit in Hostia ritè consecrata adesse corpus Christi non tamen de fide est in hac numero Hostia adesse, quia non est de fide consecratum esse Sacerdotem baptizatum, habentemque intentionem consecrandi, solum enim id creditur morali certitudine. Ergo similiter esto verum sit, & de fide certum, verum Christi Vicarium, & Petri successorem errare non posse in rebus fidei proponendis, at non videtur esse de fide certum, hunc numero errare non posse, quia non videtur esse de fide certum, esse verum Pontificem.

3. Sed respondendo ad quæsitum immediate: Prima opinio asserit, non esse de fide, Innocentium, v. g. Decimum verè feliciter regnantem esse verum Pontificem; & ita tenet Bañez in 2.2. *D. Thoma q. 1. art. 10. dub. 2. ad 2.* vbi affirmat hanc propositionem. Hic Pontifex numero est verus Papa, esse solum certam certitudine morali, cui speculatiuè potest subesse falsum. Probatür primò, quia non est de fide nunc electum in Pontificem esse baptizatum. Ergo neque esse verum Pontificem. Secundò potest definire res fidei, & vniuersalem Ecclesiam regere, quin sit verus Pontifex, sufficit enim, si vt talis existimetur, & reputetur; si enim Prætori incapaci confert Respublica iurisdictionem, quando vt legitimus existimatur, ne ex actibus nullis grauius inconuenientia sequantur. Quare idem non dicemus in Pontifice incapaci, qui vt legitimus reputatur, conferre illi Christum omnem iurisdictionem, & auctoritatem, sicuti si verè Pontifex esset; Idem tenet Caietanus in 2.2. *quæst. 1. art. 3. ad 4.* Castrus *aduersus hereses lib. 1. cap. 9.* & plures alij.

4. Sed affirmatiuæ sententiæ ego adhæreo; pro qua suppono Summum Pontificem posse considerari, quando eligitur, & adoratur illegitimè, vel cum suspitione

suspensione illegitima: in hoc sensu non est questio, quia dum est probabile fundamentum de illegitimitate Pontificis, non potest fide Divina credi eum esse successorem Petri, quia fides divina non potest exerceri, quando est locus hesitationi prudenti, ut saepius ostendi: probabile autem fundamentum occasionem praebet hesitationi prudenti: Quapropter non quiescit Ecclesia, antequam eruto omni dubitandi fundamento, tollantur schismatum occasionibus.

5. Alio modo consideratur Pontifex, quando tam legitime eligitur, & adoratur, ut tota Ecclesia illum suscipiat, ut nunc Dominus noster Innocentius X. sine villo controversiae vestigio tenet Christianae Republicae clavum, clavisque Petri: est igitur questio utrum credendum sit fide Divina Innocentius X. & alios Pontifices pacifice susceptos esse legitimos successores Petri: Et ut dixi, puto credendum esse fide divina omnes, & singulos ejusmodi Pontifices esse legitimos successores Petri. Haec conclusio non invenitur expressa in authoribus antiquis, quia forte de illa nunquam dubitaverunt, eam supponentes.

6. Illam tamen tenent ex Neotericis Cardinalis Lugo de fide disp. 5. sect. 15. §. 5. num. 316. Suarez de fide disp. 5. sect. 3. num. 12. Oviedo de fide contr. 4. punct. 7. num. 86. Hurtado de Mendoza de fide disp. 37. sect. 3. cum seq. Ariaga in cur. Theol. 20. 5. disp. 7. sect. 8. num. 50. cum seq. Tannerus tom. 3. disp. 1. q. 1. d. b. 5. num. 146. Caltrius Palauus t. 1. tr. 4. disp. 1. punct. 5. §. 2. num. 9. cum seq. Amicus in cur. Theol. tom. 3. disp. 6. sect. 5. num. 152. Gerund. de Episcopo, tom. 2. l. 5. disp. 3. num. 56. Comitulus resp. l. 1. q. 99. Valentia tom. 3. disp. 1. q. 1. punct. 7. in q. 5. §. 39. omnes ex Societate Iesu, qui intrepidè hanc sententiam pro Summis Pontificibus sustinent, Quibus adde Sylviuni in controversiis fidei lib. 4. quest. 2. art. 8. Pueronum de Reg. Aristocratae tom. 2. cap. 8. per tot. Verticelli in 99. mor. tr. 8. q. 24. num. 7. Poncium in cur. Theol. disp. 28. q. 1. concl. 9. num. 14. & ex Dominicanorum familia sapientissimum Ioannem de Sancto Thoma in 2. 1. q. 1. disp. 8. art. 2. per tot. Adrianum, & Petrum de Walemburch in examine princip. fidei p. 2. contr. 7. num. 50. Ioanem Poncium in cur. Theol. disp. 28. q. 1. concl. 9. num. 13. & 14. Bordonum in sacro tribunali cap. 5. q. 6. num. 16. Bonacina de cens. disp. 1. q. 2. punct. 1. num. 9.

7. Et huic sententiae magnum robur dedit Clemens VIII. qui teste Puente Hurtado, ubi sup. caecaravit nonnullos Doctores, qui tunc oppositum censuerunt, eosque iubens adire Romanam, rationem reddituros illius sententiae.

8. Probatur haec opinio primo, quia in Bulla Martini V. apud Concilium Constantiense disponitur, ut haeretici ad Ecclesiam redeuntis credant Papam canonicè electum, qui pro tempore fuerit (expresso eius nomine) esse successorem Petri, &c. Ergo supponit Concilium nunc determinatè de moderno, v. g. Innocentio X. expresso eius nomine debere credi esse Petri successorem; Secundo, quia multa Concilia determinatè agnoverunt pro tali eum, qui tunc praerat; non est autem maior ratio de vno, quam de altero. Tertio, quia si non constar de fide fuisse verum Papam Pium I V. neque constabit Concilium Tridentinum esse validum, quia à Papa Concilium accipit totam suam vim. Id autem est fere haeticum.

9. Et tandem quia alioquin quidquid de Iudice controversarum in Ecclesia, ut certum de fide creditur, esset planè ridiculum; quomodo enim debeo credere de fide dari Iudicem talem, si non possum de fide dicere quis ille sit? Ad quid enim, quorsò, deser-

viret pro praxi talis assensus de eius quasi vaga Iudicis existentia? Sandè non teneremur ex fide adire Papam in eis controversiis: quia quilibet diceret, fides solum docet me teneri adire Iudicem controversiarum; at non dicit mihi, illum esse Ioannem Baptistam Pamphilium, seu Innocentium X. Ergo non teneror ex fide illum adire, aut decidenti credere.

10. Deinde probatur, quia omnis propositio de fide potest inferri ex duplici praemissa de fide, vel ut aliis placet, altera de fide, altera cognita lumine naturali; sed ista propositio Papa definiens non potest errare, est certa de fide. Ergo potest inferri ex duplici praemissa modo dicto; quod tamen nulla ratione fieri potest, ut patet discurrenti, nisi propositio ista sit de fide.

11. Hic Pontifex definiens est verus Papa; nam in quocumque syllogismo inferatur conclusio illa, Papa definiens non potest errare, debet assumi, ut minor, hic Pontifex definiens est verus Papa, quae cum non sit nota lumine naturali, necessariò debet esse de fide, alias conclusio non esset de fide.

12. Huic argumento responderi Bañez loco cit. non requirit, ut conclusio aliqua de fide inferatur, utramque praemissam de fide esse, vel vnam de fide, & alteram evidentem, sed sufficere vnam esse de fide, & alteram moraliter certam, quia tunc conclusio non sequitur ex illa propositione moraliter certa, tanquam ex causa, sed tanquam ex conditione sine qua non, sive ut applicante. Et exemplo Praedicatoris illustrat, qui si tibi proponat doctrinam Evangelicam, teneris fide divina veritatibus propositis assentiri: cum tamen non sit fide divina certum, hunc Praedicatorem esse infallibilis veritatis.

13. Sed haec solutio facillimo negotio pracluditur, argumento ducto ab inconvenienti: si enim vera esset, sequeretur hanc propositionem esse de fide: sub hac numero Hostia consecrata est Corpus Christi, quia revera infertur per evidentem consequentiam ex vna de fide, qualis est ista: In omni Hostia debite consecrata est Corpus Christi, & insuper infertur tanquam ex conditione, & ut applicante ex altera certa moraliter, scilicet haec Hostia est debite consecrata; ergo sub hac Hostia est Corpus Christi, erit propositio de fide: Idem argumentum formari potest de his propositionibus: Hic parvulus baptizatus recipit gratiam; Iste, qui ordinatur est Sacerdos, & sic de aliis similibus, quas compertum est apud omnes non esse de fide; cum possit illis subesse falsum ex defectu intentionis baptizantis, ordinantis, & consecrantis, Neque exemplum de Praedicatoris obstat, quia licet Praedicator aliis in rebus non sit infallibilis veritatis: at proptèr hic, & nunc praedicat, credere debes infallibilis veritatis esse; siquidem obligaris eius dictis fide divina assentiri.

14. Et ita nostra sententia videtur esse sententia Augustini t. 6. in epist. contra Iovinianum. Donat. & t. 2. epist. 115. Irenaei l. 3. cap. 3. Basilij, Ambrosij, Hieronymi, quos refert Bañez 2. 2. q. 1. art. 10. de auctorit. Papa ad 5. Favent sacra Concilia; nam VI. Synodus nominatim respicit Agathonem, confitendo illum verum Pontificem, Concilium Chalcedonense Leonem, Concilium Milevitanum Innocentium III. ac tandem in cap. de libellis dist. 20. approbantur tanquam veri, & legitimi Pontifices Silverius, Zozimus, Innocentius, & alij.

RESOL. VII.

Respondetur ad argumentum contrariae sententiae? Ex part. 11. tract. addit. 2. Ref. 7. §. 1. Ad